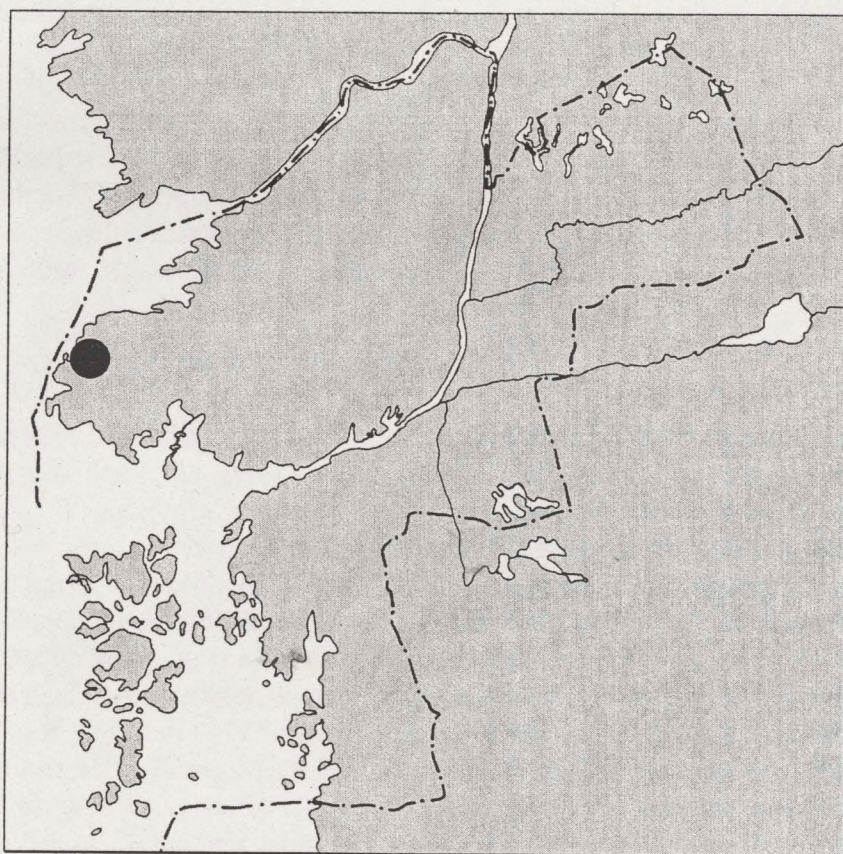

Rapport

över antikvarisk kontroll
i Göteborgs kommun 1997

Torslanda socken
nr 150, 161, 177, 193, 194 och 195
Boplatser

Ark. Ark. Glog. Kom.

GÖTEBORGS STADSMUSEI
BIBLIOTEK

RAPPORT ÖVER ANTIKVARISK KONTROLL. STENÅLDERSBOPLATSERNA TORSLANDA 150, 161,177,193,194 OCH 195 FRÅN 1997.

I samband med anläggandet av en Va-ledning 1997 i Torslanda utförde Göteborgs Stadsmuseum en antikvarisk kontroll. Orsaken till den antikvariska kontrollen var att Va-exploateringen kom att beröra boplatserna Torslanda 150,161,177,193,194 samt 195. Undersökningen resulterade i en rad nya fynd som bidrog till en tydligare rumslig och kronologisk kunskap om de mesolitiska- och tidig neolitiska kulturerna i Tumblehed. Eftersom områdets tidigare klassificerats som riksintresseområde kunde dessa fynd verifiera och ge ytterligare argument till områdets status som ett viktigt kulturminne.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslut nr: 220-2312-1997
Uppdragsgivare: Göteborgs Vatten -och Avloppsverk
Läge: Tumblehedsdalen i Torslanda (Fig.1-3)
Ekonomisk karta: 6B 8d
Göteborgs kommuns kartblad: 5005
Koordinater i rikets nät: X 6407,3-6408,2
Grävningsorsak: Va-ledning
Grävningsinstitution: Göteborgs Stadsmuseum
Grävningstid: 1997-05-12- 1997-10-03
Undersökt yta: 1080 kvm
Antal arkeologitimmars i fält: 30
Antal grovarbetstimmars:
Antal maskintimmars:
Platsledare: Johan Wigforss, Stina Andersson
Fynd som kasserats efter dokumentation: Övrig flinta
Preliminär datering: Mesolitikum- Neolitikum

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Tumledalen utgörs av en djup och lång sprickdal som sträcker sig från Kungahällavägen i N och i V mynnar dalen ut i havet vid Tumblehed. Tumledalen förgrenar sig vidare i mindre tvärdalar. Tvärdalarna är större och längre längs dalens södra kant, mindre och trängre längs den norra. De högre bergspartierna som omgärdar dalbotten stiger upp mot 40 m över havet. I de olika dalbotten utgörs naturmiljön av bördiga uppodlade lerjordar som kantas av ädellövskogspartier. Tumledalen har den högsta frekvensen av kustbundna stenåldersboplatser i Göteborgsområdet. Genom tidigare undersökningar har man kunnat påvisa att majoriteten av stenåldersboplatserna i området härrör från senmesolitisk tid (Jeffery, Sonia 1985, Ragnesten, Ulf 1990). Det unika för området är förekomsten av en hällmålning (Cullberg, Kjerstin 1975). I Sverige finns det hitintills nio kända hällmålningar och majoriteten av dessa är belägna i Norrland. Förekomsten av hällmålningen och den höga frekvensen av stenåldersboplatser har resulterat i att västra Tumledalen klassats som riksintresse för kulturminnesvården.

Närområdet kring de undersökta fornlämningarna utgörs av mindre och delvis bebyggda tvärdalar (Fig.3). Det aktuella området kring To 193 är beläget ca 8-12 meter över havet består av odlingsmark i V och ett delvis bebyggt bergsområde i Ö. Fornlämningen To 194 är belägen på ett V-slutande och delvis bebyggt bergsparti. Topografin sträcker sig från ca 15-16 m i N riktning till upp mot 22-24 m i S riktning. To 150 är beläget mellan två

mindre bergspatier som omgärdar boplatsen i V och Ö riktning. Topografin på fornlämningsområdet sträcker sig från ca 12-13 m i N till upp mot 15-16 m i S riktning. I N riktning är en stor del av fornlämningsområdet bebyggt.

TIDIGARE FYND OCH UNDERSÖKNINGAR

De aktuella fornlämningarna i Tumledalen har genom åren blivit föremål för olika slags inventeringar och undersökningar. Dokumenteringen och insamlingen av fynd har oftast skett genom ytplockning ovan fornlämningarna. Fynden är övervägande mesolitiska men på en del fornlämningar, To 150, 194 och 195, förekommer även neolitiska inslag. Endast To 194 och 195 har blivit föremål för arkeologiska undersökningar med markgrepp samt medföljande dokumentation (Jeffery, Sonia 1985, Ragnesten, Ulf 1990). Nedan följer en sammanfattning av tidigare fynd och undersökningar från fornlämningarna To 150, 161, 177 och 193, 194 och 195.

Nedanstående fynd har insamlats och dokumenterats i form av ytplockning. Inventering och ytplockningen har utförts av olika institutioner och allmänhet.

To 150: 2 st. tjockackiga yxor, 5 st. kärnyxor, 3 st. knivar, 10 st. borrar, 20-talet skrapor och avslag med retusch, samt cirka 100-talet avslag.

To 161: 2 st. avslag med retusch, 2 st. svallade spån.

To 177: 2 st. avslag och 2 st. avslag med retusch.

To 193: 1 st. borrarpet, 2 st. spån, 1 st. flintstycke (råöskrapa), 1 st. kölskrapa samt 10-talet avslag.

To 194: 2 st. lihultyxor, 5 st. skivyxor, 10 st. knivar, 3 st. borrarpetar, 9 st. skrapor, 30 st. plattformskärnor, 2 st. hantagskärnor, 20-talet spån och mikrospån, avslag med retusch och 100-talet avslag.

To 195: 1 st. kniv, 1 st. skrapa, 1 st. spets, 5 st. avslag m retusch, 2 st. stycken med tillhuggning, 2 st. kärnor, 2 st. spån och 2 st. avslag

Beträffande To 194 företog Göteborgs Arkeologiska Museum en antikvarisk kontroll i samband med ett el-ledningsarbete (Jeffery, Sonia 1985). Fynden var övervägande mesolitiska med ett visst neolitiskt inslag. Följande fynd påträffades: 2 st. knivar, 2 st. knackstenar, 3 st. avslag m retusch, 1 st. övrigt redskap, 1 st. plattformskärna, 1 st. mikrospånskärna B, 5 st. spån, 1 st. mikrospån och 129 st. avslag.

År 1988 förundersöktes fornlämningen To 195 av Göteborgs Arkeologiska Museum. Fynden som tillvaratogs var till större delen av neolitisk karaktär. Även de anläggningar som påträffades ansågs härröra från nämnda epok. (Ragnesten, Ulf 1990). Det fanns även ett visst mesolitiskt inslag i materialet. Följande fynd påträffades: 2 st. yxor av obestämbart typ, förarbete, 5 st. spånspetsar med tånge A-typ, 3 st. övrigt retuscherade spetsar, 1 st. rundskrapa 2 st. spån med inhak, 4 st. spån m retusch, 1 st. kärnborr, 4 st. stycken med tillhuggning, 3 st. övriga redskap, 10 st. plattformskärnor C-typ, 4 st. plattformskärnor E-typ, 1 st. bipolär kärna, 2 st. kärnfragment A, 1 st. mikrospånskärna A-typ, 55 st. spån, 5 st. korta spånfragment, 3 st. mikrospån och 565 avslag

UNDERSÖKNINGSMETOD

Den antikvariska kontrollen bestod i schaktövervakning vid berörda fornlämningar. Schaktens längd och placering definierades således av exploateringen inför Va-ledningen (se fig.3). Schaktövervakningen skedde vid berörda fornlämningar och vid områden som ansågs kunna hysa spår efter förhistorisk verksamhet. Schaktens längd varierade, bredden uppmätte oftast 1,3 m. Vanligen grävdes schakten till ett djupa av ca 50 cm.

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Nedan följer en sammanfattande beskrivning av de schakt som drogs inför Va-ledningen vid de berörda fornlämningarna. Eftersom man inte påträffade några fynd eller anläggningar på fornlämningsområdena To 161, 177 och 195, i samband med aktuell undersökning, följer inte någon beskrivning av dessa.

Fornlämningsområdena där fynd påträffades har delats upp och namngivits efter tre schakt;

Schakt 1-2: Fynd gjorda i samband med schaktdragning vid To 193, 194

Schakt 3: Fynd gjorda i samband med schaktdragning vid To 150

Schakt 1: To 193

Området är beläget ca 8-12 m ö havet.

I schaktpartiet mitt för fastigheten 2:213 bestod lagerföljden av :

0- 30 cm Matjord.

30- Lera, senglacial.

Söder om detta parti vidtog ett grått sandigt, grusigt lager mellan matjorden och leran.

Flintan påträffades mestadels i matjorden och i övergången mellan matjorden och sand, gruslagret.

Fynd: Se fyndtabell To 193, fynd nummer 1.

Schakt 2: To 194

Området är beläget på ett V sluttande och delvis bebyggt bergsparti. Topografin sträcker sig från ca 14-15m i N upp mot 20-22m i S riktning. Utgångspunkten för detta schakt är brunnen i den övre tvärvägen. (Fig.4). Schaktet drogs i S riktning ca 18 m. I detta schaktparti iakttogs rikligt med flinta. 18 m S om den övre tvärvägen och 6 m S om en kraftledningsstolpe låg en brunn (Fig.4). S om denna brunn påträffades ett kulturlager. Detta sträckte sig ca 22 m i schaktets S riktning. I detta parti påträffades två avfallsgropar, en hård och rikligt med flinta.

Lagerföljden i schaktpartiet från tvärvägen i N t.o.m.17m i S riktning (Fig.4).

0- 6 cm Vägbeläggning.

10- 40 cm Matjord, sandigt som successivt övergår i ett sandigt kulturlager med kol och lera.

40- Sand som övergår i lera som i S delen är skalförande.

Fynd: Se fyndtabell To 194, fynd nummer 1-3.

Avfallsgrop 1. Belägen ca 9 m S om brunn (Fig.4).

Anläggningen var upp mot 2,1 m lång i Ö schaktväggen. Största djupet är 0,9 m räknat från kulturlagrets översta yta. Fylld med relativt enhetlig fin sand med inslag av kol, flinta och skarpkantade 0,1-0,15 m stora stenar på lite olika nivåer, men främst i underdelen av anläggningen.

Fynd: Se fyndtabell To 194, fynd nummer 4.

Avfallsgrop 2. Belägen ca 13 m S om brunn (Fig.4).

4-5 m lång utmed schaktväggen. I den södra kanten en hård ca 1,2 m i diametern, knappt synlig i schaktväggen. Avfallsgropen når sin botten på ett djup av 1,3 m. Innehåller bitvis och på olika nivåer skarpkantade stenar 0,05-0,2 m stora.

Fynd: Se fyndtabell To 194, fynd nummer 5.

Härden. Belägen ca 16 m S om brunnen (Fig.4).

1-1,2 m i diametern. Innehållande en hel del skörbrända stenar, ca 0,4 m i diametern.

En del av jorden från S delen av avfallsgropen och härden genomsöktes i lösa massor.

Uppgrävda av grävs kopan.

Fynd: Se fyndtabell To 194, fynd nummer 6-7.

5-6 m S om härden (Fig.4).

S om härden är kulturlagret 0,2-0,3 m tjockt. I denna övre S delen ligger kulturlagrets översta yta ca 0,3 m under asfalten.

Fynd : Se fyndtabell To 194, fynd nummer 8-9.

6-7 m S om kulturlagret.

Där kulturlagret slutar vidtog en bergklack. På denna sistnämnda sträcka påträffades slagen flinta på motsvarande nivå som kulturlagret.

Fynd : se fyndtabell To 194, fynd nummer 10.

Schakt 3: To 150

Schaktet indelades och beskrevs i tre specifika områden, 1-3.

Område 1: En ca 8 m lång sträcka utanför tomt 2:165

På denna sträcka, från grinden och ca 8 m uppåt mot söder fanns det uppschaktade jordmassor som verkade relativt orörda men delvis påverkade av diket och tidigare grävningar i vägbanan. Den mest orörda delen var ca 8 x 2-3 m stor, närmast tomten. Denna sträcka ligger ca 13 m ö havet. Inom detta område fanns ganska mycket slagen flinta, såväl neolitisk som äldre svallad. Fynden låg i mörkfärgad sand (kulturlager?) och i relativt ljus grus med sand och klappersten. Flintan påträffades direkt på leran och ibland nere i oregelbundna grunda gropar i leran. I dessa gropar fanns mest mörkfärgad sand. Svallad och icke svallad flinta låg blandat i samma nivåer.

Fynd : Se fyndtabell To 150, fynd nummer 1-6

Lagerföljd i område 1 (från söder till norr).

Mitt för grinden.

Omrörda påförda lager.

Från grinden och ca 2 m norrut.

Lager 1. Överst ett omrört påfört lager(=gammal vägbanan).

Lager 2. Relativt ljust grus med klappersten och sand, ca 20 cm tjock. En del järnutfällningar och mycket flinta.

Lager 3. Finare material- mo, sand med en del klapperstenar, ca 10 cm tjock.

Lager 4. Lera.

2-4 m norrut från grinden.

Ett övergångs område bestående av ett tunt grusskick, som övergår i mörk sand.

4-8 m norrut från grinden.

Lager 1. Omrört, påfört lager.

Lager 2. Mörk sand, 20-25 cm tjock, (ev.kulturlager) med mycket flinta .

Lager 3. Lera.

Fynd : Se fyndtabell To 150, fynd nummer 1-2

Område 2: Gränsområde mellan tomt 2:78 och 2:114

Detta område, som utgör ett smalt pass mellan berg, ligger ca 15-16 m ö havet. Enligt uppgift skulle detta område ha påverkats och omrörts till en sådan grad att en antikvarisk undersökning inte torde vara nödvändig. Efter genomgång av jordhögarna påträffades dock en del flinta. Flintan härrör troligtvis från det sandparti som tidigare grävts bort.

Lagerföljd i område 2.

Lager 1. Påförd gammal vägbanan.

Lager 2. Sand, ljus ca 1 m tjockt lager, en del svallad flinta.

Lager 3. Lera minst 2 m tjockt lager, schaktbotten.

Fynd : Se fyndtabell To 150, fynd nummer 3.

Område 3: V-a servis som anslöt till tomt 2:113

Omfattade en 5,5 m lång och 1,5 m bred sträcka, varav 1,5 m låg innanför tomtgränsen och ca 4 m utanför.

Lagerföljd i område 3.

Innanför tomtgränsen.

Schaktet grävdes till ett djup av ca 85 cm.

Lager 1. Matjord, ca 55 cm tjock och därunder sand med små lerbitar. Få flintbitar.

Lager 2. Ljus grusig sand, orörd, 30 cm tjock med en del svallad flinta.

Lager 3. Lera.

Vid tomtgräns.

Tydlig nedgrävning=gammalt dike

Utanför tomtgräns och dike.

Lager 1. Grästorv, 10 cm tjock.

Lager 2. Påförd lera, 20 cm tjock.

Lager 3. Omrört påfört lager, 40 cm tjockt med bl.a. stora sprängstenar, gamla plaströr .

Lager 4. Ljus grusig sand, 30 cm tjock med en del slagen svallad och vitpatinerad flinta.

Lager 5. Lera.

Fynd : Se fyndtabell To 150, fynd nummer 4-5.

FYNDBESKRIVNING

Beskrivning av de fynd som påträffades i samband med schaktkontrollen av To 193.

En mindre del flinta påträffades i detta schaktparti. I materialet fanns 1 st. avslag med inhak, 1st övrig kärna, 6 st. avslag samt 2 st. övriga flintor. Majoriteten av flintan karaktäriserades av bitar som inte påverkats genom vitpatinering eller svallning. Eftersom inga ledartefakter påträffades kunde inte någon närmare datering eller kulturgruppsbestämning företas. Beträffande den övriga flintan så bestod denna av bearbetade bitar som påverkats genom vitpatinering eller svallning.

Beskrivning av de fynd som påträffades i samband med schaktkontrollen av To 194.

Rikligt med flinta påträffades på denna fornlämning. Majoriteten av flintan karaktäriserades av bitar som inte påverkats genom vitpatinering eller svallning. Det fanns dock ett visst inslag av kraftigt vitpatinerade och svallade bitar. Dessa påträffades i det högre belägna partiet, inom schaktets södra del. Redskapen uppvisade annars en typisk mesolitisk och senmesolitisk karaktär. I materialet fanns 1 st. kärnyxa, 6 st. knivar, 1 st. borrarpet, 1 st. knivskrapa. Det fanns även ett neolitiskt inslag i materialet såsom 1 st. mejsel. De avslag som påträffades var i stort av samma karaktär. Beträffande den övriga flintan bestod denna till större delen av bearbetade bitar som påverkats genom vitpatinering eller svallning.

I schaktets södra del där berget tog vid hade arkeologen Glenn Johansson ytplockat en hel del flinta. Omständigheterna till dessa fynd är dock oklara men denna flinta uppvisar en typisk tidig mesolitisk, hensbackakaraktär. Påtagligt är hur detta material, som består av kraftigt vitpatinerade och svallade bitar, liknar de fynd som gjordes i samband med den antikvariska kontrollen inom schaktets södra del.

Det övriga material som påträffades bestod av bergartsföremål, keramik och några enstaka bitar brända ben. Bergartsföremålen bestod av 1 st. lihutsyxa, 1 bergartsavslag samt ett stycke bergart. Sammantaget gav dessa bergartsföremål ytterligare argument för att området disponerats under senmesolitikum.

Beträffande keramiken bestod denna av varierande bitar som förmodligen har tillhört flera sorters kärl. Samtliga bitar uppvisade olika grad av magring, tjocklek och oxidering. En av keramikbitarna utgjordes av en mynningsbit. Ingen av keramik bitarna uppvisar spår efter ornering eller rabbning. Keramikbitarnas differentierade karaktär försvårade funktionsbestämning och datering av desamma. En trolig tolkning är att keramiken producerats under neolitisk tid.

Beskrivning av de fynd som påträffades i samband med schaktkontrollen av To 150.

Den flinta som påträffades på fornlämningen To 150 uppvisade såväl neolitisk som mesolitisk karaktär. Fynden som gjordes i område 1 utgjordes av fin mörk flinta som inte påverkats genom vitpatinering eller svallning och troligtvis har denna producerats under neolitisk tid. Det fanns dock enstaka svallade avslag och ett vitpatinerat spån. Här påträffades bl.a. 1 st. avslag med inhak, 10 st. avslag med retusch, 2 st. övriga kärnor samt 97 st. avslag. Den övriga flintan bestod till större delen av bearbetade bitar.

De fynd som gjordes i område 2 bestod till större delen av vitpatinerad och svallad flinta. Dessa fynd kan höra ihop med den liknande flintan från område 3.

Fynden från område 3 utgjordes till större delen av vitpatinerad och svallad flinta. Bland detta material fanns 2 st. avslag med retusch, 4 st. plattformskärnor och enstaka spån. En mindre del av flintan från område 3 var icke svallad. Från detta område kan även en del av den flinta som ytplockats av tomtägare härröra, bland annat en cylindrisk spånkärna. Fyndomständigheterna är dock något osäkra beträffande dessa fynd.

Flintan sorterades utifrån "*Sorteringsschema för flinta*" (Andersson, Stina, 1978)

TOLKNING OCH DATERING

Tolkning och datering av de fynd som påträffades på To 193.

Eftersom inga ledartefakter påträffades kunde inte någon närmare datering eller kulturgruppsbestämning av materialet företas. Den flinta som påträffades visade heller inte att denna påverkats genom vitpatinering eller svallning. Utifrån områdets topografiska belägenhet ca 8-12 m över havet skulle man tidigast kunna förlägga den påträffade flintan till äldre bronsålder. Det är dock mer troligt att flintan transporterats ner från det högre bergsområdet där fyndplatsen To 193 ligger, som tidigare klassificerats som neolitisk.

Tolkning och datering av de fynd som påträffades på To 194.

Undersökningen av To 194 resulterade i fynd av nya anläggningar och artefakter som ledde till att den tidigare tolkningen, att området primärt disponerats under sen mesolitisk tid, reviderades. Majoriteten av de påträffade fynden var dock hemmahörande i senmesolitisk tid. Bland annat påträffades 1 st. lihultyxa, 6 st. knivar 1 st. förarbete till en handtagskärna, 2 st. bergartsavslag. På området påträffades ett ca 24 m långt sammanhängande kulturlager med tre anläggningar. Topografin på detta område sträcker sig från ca 18 m ö havet, från kulturlagrets början i N, till ca 22-24 m ö havet, i S där kulturlagret upphör.

Anläggningarna bestod av två avfallsgropar samt en härd (Fig.4). I kulturlagret utanför anläggningarna påträffades bland annat 1 st. lihultyxa 1 st. kärnyxa 2 st. keramikbiter. Majoriteten av fynd gjordes dock i de slutna anläggningskontexterna. I avfallsgrop 1. påträffades bland annat en slipad en mejsel samt keramik vilket kan indikera att anläggningen delvis härrör från neolitikum. Anläggningen innehöll även senmesolitiska fynd såsom 1 st. kniv och 1 st. mikrospån.

Avfallsgrop 2. uppvisade en liknade fyndkontext. Här påträffades den största keramik biten som var magrad och ordentligt oxiderad på utsidan. Avfallsgrop 2. innehöll även 3 st knivar som förmodligen härrör från senmesolitisk tid.

I den sista anläggningen, *härden*, påträffades bland annat 1 st. kniv, 1 st. förarbete till en hantagskärna (Fig.4). I slutet på kulturlagret invid en bergklack, på en nivå av 22 m ö havet, påträffades ordentligt vitpatinerade och svallade flintor som klart urskiljde sig från de övriga fynden. Dessa fynd har med säkerhet blivit föremål för den överlagringsprocess som den postglaciala transgressionen medförde. Intressant är likheten mellan dessa fynd och de fynd som insamlats av arkeologen Glenn Johansson. Omständigheterna kring dessa fynd är dock oklara men denna flinta uppvisar en typisk tidig mesolitisk, hensbackakaraktär.

Sammantaget indikerade det påträffade kulturlagret, anläggningarna och fynden att området kan ha fungerat som en kustbunden aktivitetsyta under flera förhistoriska skeden. Liksom de tidigare fynden som gjorts på fornlämningen resulterade även denna undersökning i flest fynd från sen mesolitikum med ett visst inslag neolitiska föremål. Inom områdets högre partier i S påträffades dock en del flinta av hensbackakaraktär.

Tolkning och datering av de fynd som påträffades på To 150.

De fynd som påträffades från fornlämningen To 150 uppvisade såväl neolitisk som mesolitisk karaktär. Den förmodade neolitiska flintan utgjordes av fin mörk flinta som inte påverkats genom vitpatinering eller svallning. Denna återfanns primärt i område 1. I detta område påträffades bland annat redskap som 1.st skrapa och 8 st. avslag med retusch. Det fanns dock ett inslag av enstaka svallade avslag och ett vitpatinerat spån. De sistnämnda fynden bör således förläggas till tiden före den postglaciala transgressionen, mesolitikum. Till denna epok hörde förmodligen de fynd som påträffades i område 2 och 3, som till större delen bestod av vitpatinerad och svallad flinta. Bland detta material fanns det 2 st.avslag med retusch, 4.st plattformskärnor och enstaka spån samt mikrospån. Från detta område kan även en del av den flinta som ytplockades av tomtägare härröra, bland annat en cylindrisk spånkärna hemmahörande i neolitisk tid. Fyndomständigheterna är dock något osäkra beträffande dessa fynd.

Sammantaget visade de påträffade fynden att området disponerats under mesolitisk samt neolitisk tid. Fynden var dock för få för att kunna svara på hur omfattande den förhistoriska verksamheten än gång varit på området.

LITTERATUR

Andersson, Stina, 1978. Sorteringsschema för flinta.

*Fyndrapporter*1978. Red Kaelas, Lili. Göteborgsstads service kontor, Tryckericentralen

Cullberg, Kjerstin1975. Tumlehed To 216, Hällmålning.

*Fyndrapporter*1975. Red Kaelas, Lili. Göteborgsstads service kontor, Tryckericentralen

Jeffery, Sonia 1985. *Rapport över schaktbevakning Torlanda 194.*

Göteborgs arkeologiska museum 1985.

Rangesten, Ulf 1990. Stenåldersboplatz To 195.*Rapport över arkeologisk förundersökning.*

Göteborgs arkeologiska museum 1990

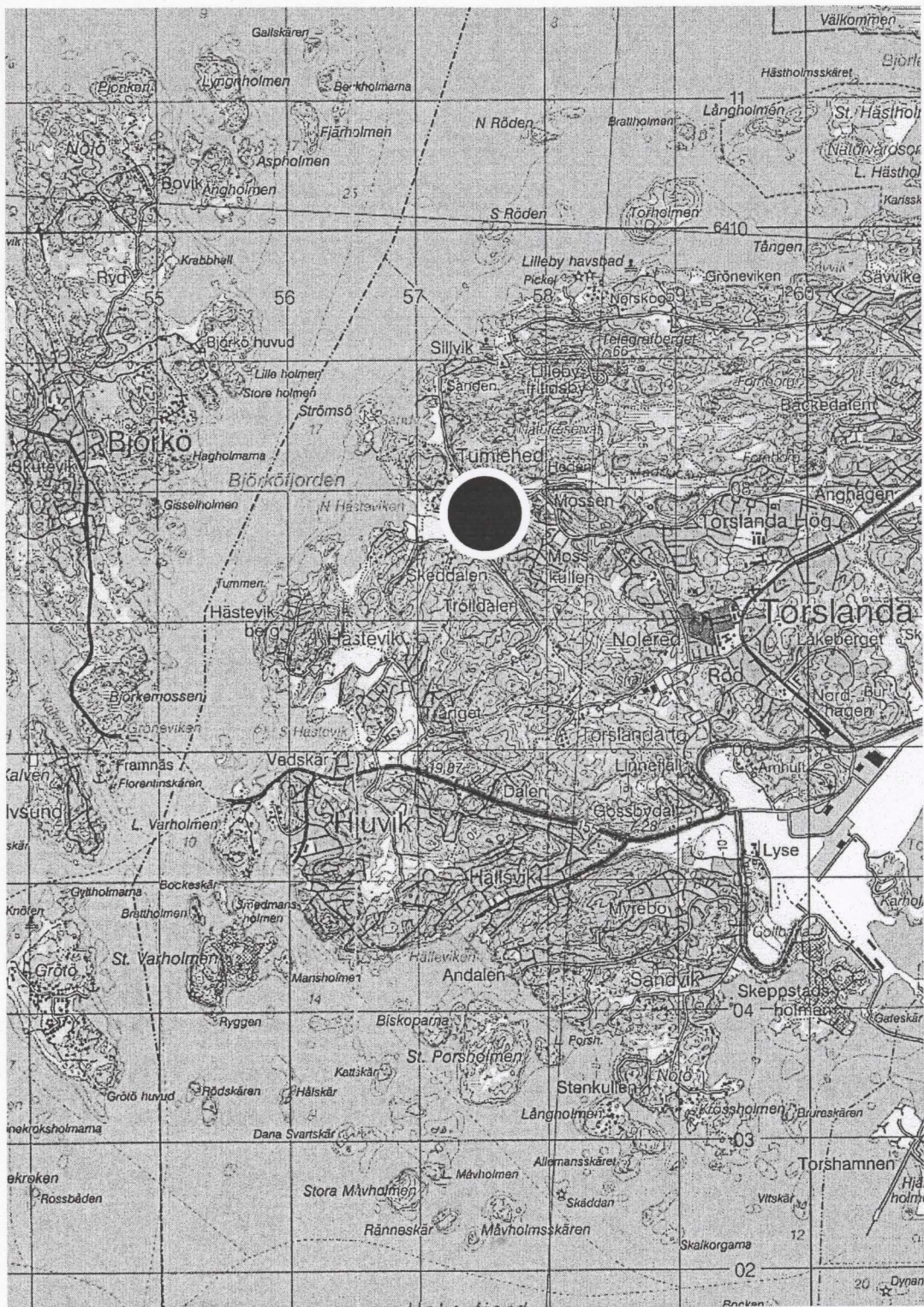

Fig.1. Punktcirkeln markerar undersökningsområdet i Torslanda .
Topografiska kartan, "Gröna kartan 6B NV Kungsbacka", skala 1:50 000.

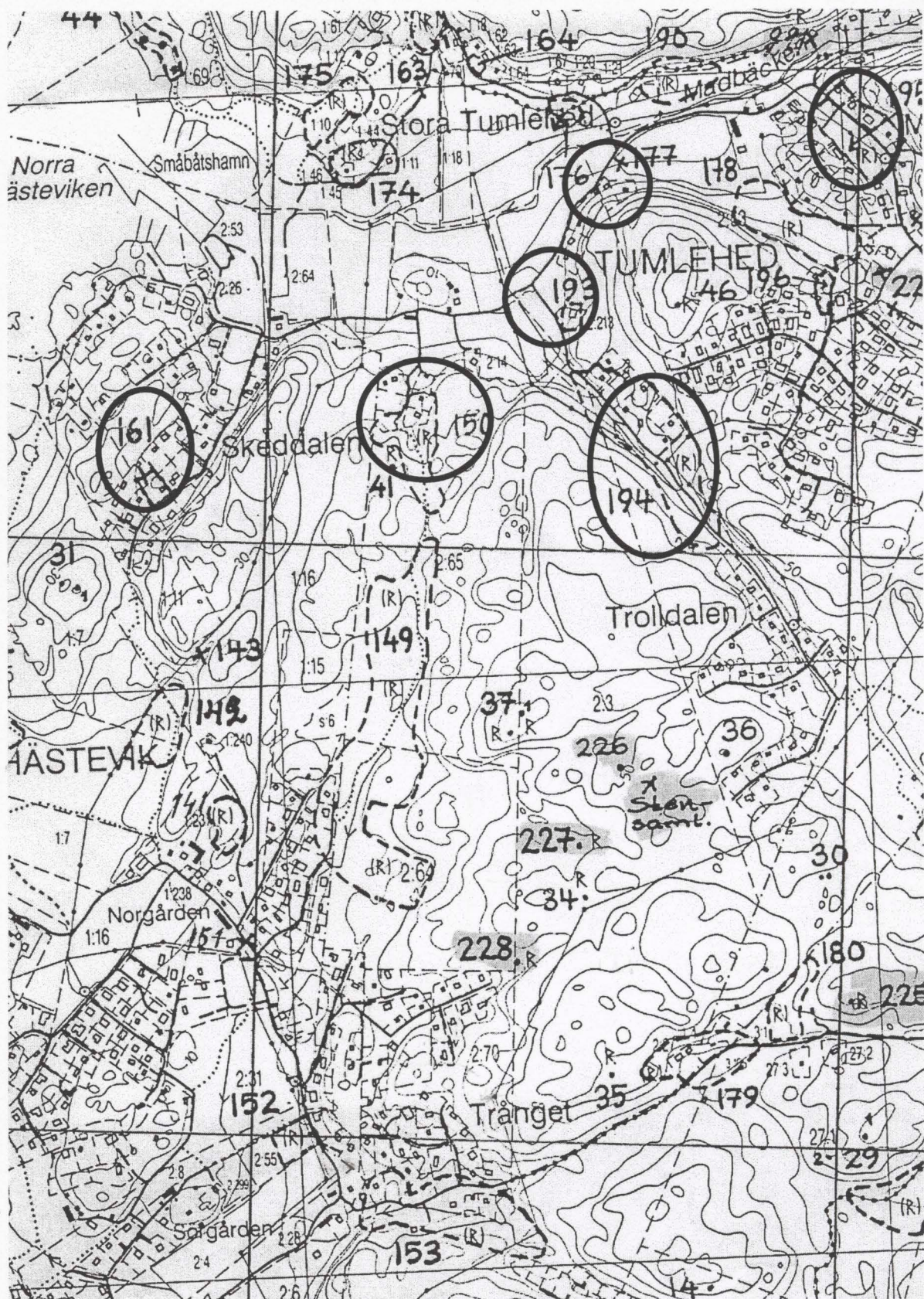

Fig.2. De berörda fornlämningarna To150,161,177,193,194 och 195, markerade med cirkel på den ekonomiska kartan 6B 8d. Skala 1:10 000

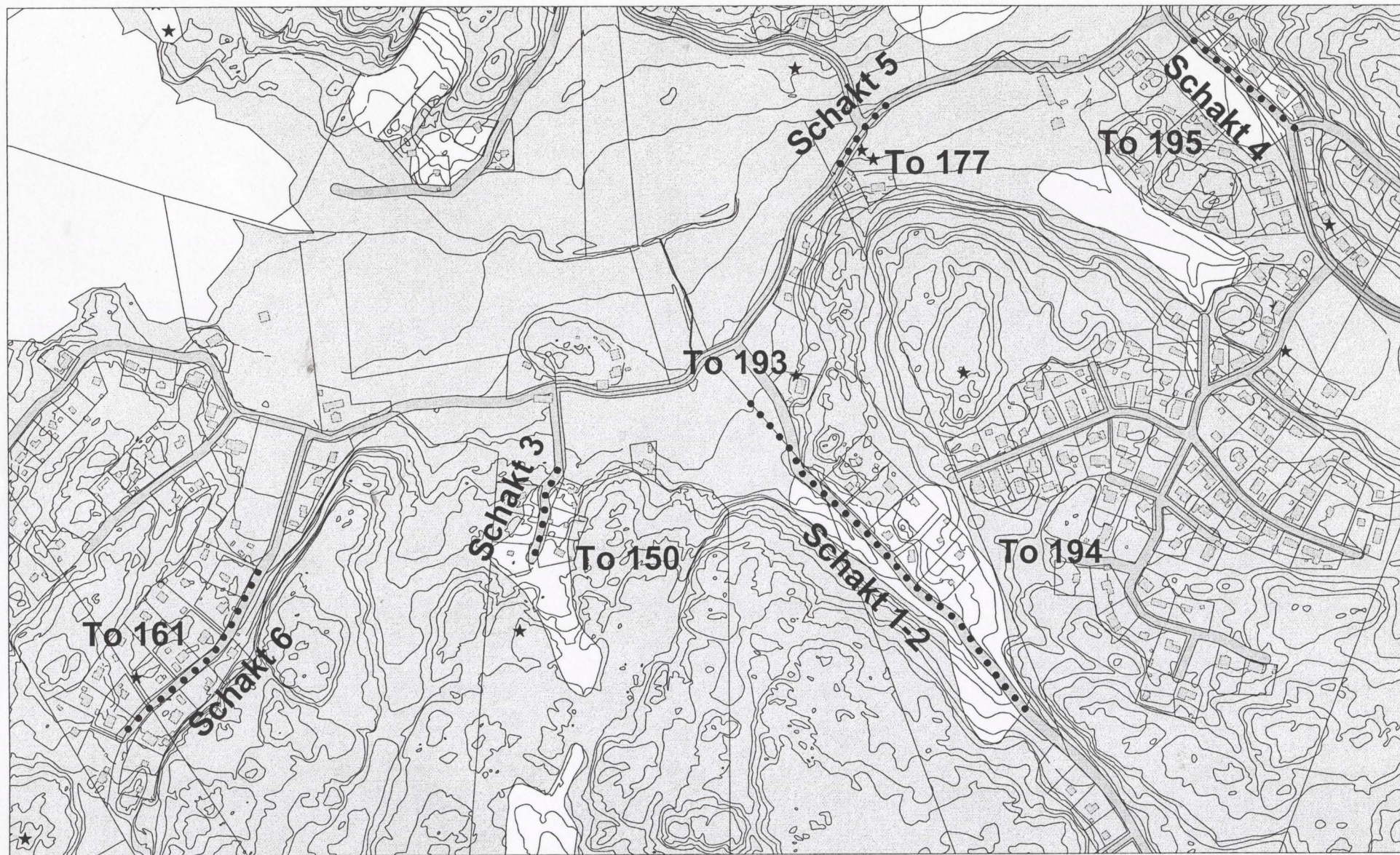

Fig 3. Översiktskarta med de VA-schakt (prickad linje) som berörde fornlämningarna To 150, 161, 177, 193, 194 och 195.
Skala 1:6000

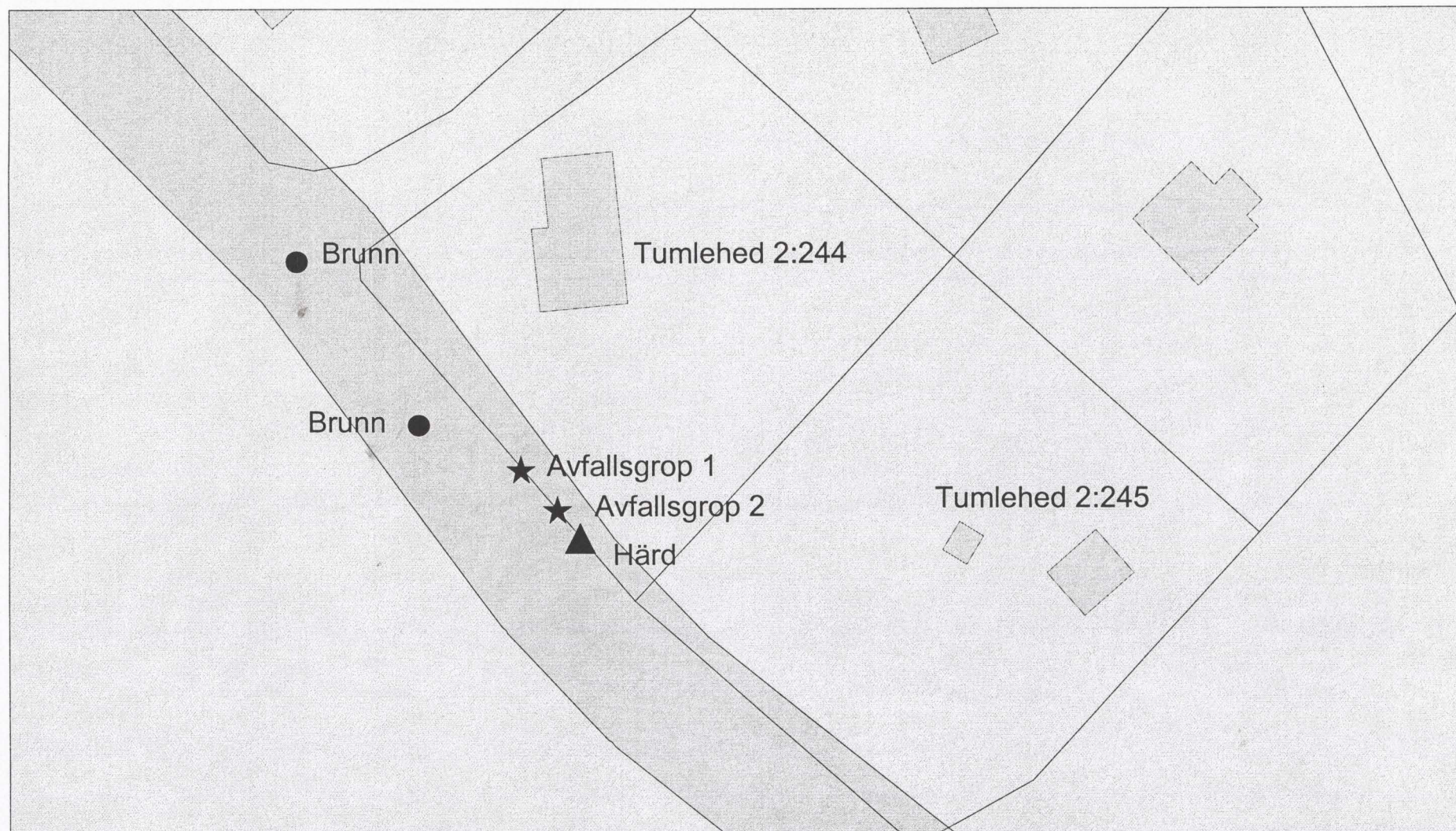

Fig 4. Detaljplan över påträffade anläggningar i schakt 1-2 på fornlämning To 194. Skala 1:500.

Fyndtabell Flinta To 193

GSMA

960022	Grävningseenhet	Sakord	st	gr
1	Schakt 1	Avslag med inhak	1	5
2	Schakt 1	Övrig kärna	1	67
3	Schakt 1	Avslag	6	76
4	Schakt 1	Övrig flinta	2	25

Fyndtabell Flinta To 194

GSMA

960023	Grävningseenhet	Fyndnr	Sakord	st	gr
01	Schakt 2:4-5m S om brunn	1	Avslag med retusch	1	25
02	Schakt 2:4-5m S om brunn	1	Plattformsjärna C	1	29
03	Schakt 2:4- 5m S om brunn	1	Plattformsjärna C	1	13
04	Schakt 2:4- 5m S om brunn	1	Avslag	28	147
05	Schakt 2:4-5m S om brunn	1	Spån	1	1
06	Schakt 2:4- 5m S om brunn	1	Övrig flinta	11	75
10	Schakt 2:0- 15m S om brunn	2	Avslag med inhak	1	49
11	Schakt 2:0- 15m S om brunn	2	Plattformsjärna C	1	80
12	Schakt 2:0- 15m S om brunn	2	Plattformsjärna C	1	29
13	Schakt 2:0- 15m S om brunn	2	Avslag	42	376
14	Schakt 2:0- 15m S om brunn	2	Spån	2	29
15	Schakt 2:0- 15m S om brunn	2	Övrig flinta	4	20
16	Schakt 2:15-25m S om brunn	3	Avslag	15	60
17	Schakt 2:15-25m S om brunn	3	Spån	2	32
18	Schakt 2:15-25m S om brunn	3	Övrig flinta	4	25
19	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Kniv	1	4
20	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Mejsel	1	15
21	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Avslag med retusch	1	12
22	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Stycke med retusch	1	58
23	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Stycke med retusch	1	18
24	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Plattformsjärna C	1	46
25	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Plattformsjärna C	1	18
26	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Övrig järna	1	66
27	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Övrig järna	1	38
28	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Övrig järna	1	31
29	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Avslag	196	1230
30	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Mikrospån	1	1
31	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Övrig flinta	61	370
36	Schakt 2: Avfallsgrop 2	5	Kniv	1	2
37	Schakt 2: Avfallsgrop 2	5	Avslag med retusch	1	13
38	Schakt 2: Avfallsgrop 2	5	Avslag med retusch	1	16

GSMA

960023	Grävningseenhet	Fyndnr	Sakord	st	gr
39	Schakt 2: Avfallsgrop 2	5	Avslag med retusch	1	26
40	Schakt 2: Avfallsgrop 2	5	Avslag	98	888
41	Schakt 2: Avfallsgrop 2	5	Övrig flinta	17	218
44	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Kniv	1	5
45	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Kniv	1	3
46	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Kvinskrapa	1	5
47	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Avslag med retusch	1	29
48	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Avslag med retusch	1	18
49	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Plattformsjärna C	1	28
50	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Plattformsjärna C	1	85
51	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Plattformsjärna C	1	37
52	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Övrig järna	1	62
53	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Avslag	117	892
54	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Fragment, knacksten	1	10
55	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Mikrospån	1	1
56	Schakt 2: Avfallsgrop 2, härden, lösa massor	6	Övrig flinta	39	272
59	Schakt 2: Härden	7	Kniv	1	4
60	Schakt 2: Härden	7	Förarbete, handtagsjärna	1	35
61	Schakt 2: Härden	7	Avslag	12	82
62	Schakt 2: Härden	7	Övrig flinta	3	18
63	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Kniv	1	14
64	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Knacksten	1	128
65	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Stycke med tillslagningskant	1	6
66	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Plattformsjärna C	1	15
67	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Övrig järna	1	10
68	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Avslag	38	275
69	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Övrig flinta	19	176
71	Schakt 2: I närheten av härden i S	9	Kärnyxa	1	98
72	Schakt 2: I närheten av härden i S	9	Borrspets	1	11
73	Schakt 2: I närheten av härden i S	9	Stycke med tillslagningskant	1	6
74	Schakt 2: I närheten av härden i S	9	Avslag	17	245
75	Schakt 2: I närheten av härden i S	9	Övrig flinta	3	14
76	Schakt 2: S om kulturlagret	10	Avslag med retusch	1	33

GSMA

960023	Grävningseenhet	Fyndnr	Sakord	st	gr
77	Schakt 2: I närheten av härden i S	10	Avslag	7	98
78	Schakt 2: I närheten av härden i S	10	Spån	1	8

Fyndlista övrigt material To 194

GSMA

960023: Grävningseenhet		Fyndnr	Sakord	st	gr	Material	Beskrivning
07	Schakt 2: 4-5m S om brunn	1	Lihultyxa	1	150	Bergart	
08	Schakt 2:4- 5m S om brunn	1	keramik	2	1	Lera	
09	Schakt 2: 4-5-5m S om brunn	1	Brändaben	2	1	Ben	
32	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Stycke	1	76	Bergart	
33	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Keramik	1	7	Lera	Mynningsbit
34	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Keramik	1	1	Lera	
35	Schakt 2: Avfallsgrop 1	4	Brändaben	2	1	Ben	
42	Schakt 2: Avfallsgrop 2 N delen	5	Keramik	1	22	Lera	
43	Schakt 2: Avfallsgrop 2	5	Bräntben	1	1	Ben	
57	Schakt 2: Avfallsgrop 2,härden, lösa massor	6	Avslag, bergart	1	20	Bergart	
58	Schakt 2: Avfallsgrop 2,härden, lösa massor	6	Bräntben	1	1	Ben	
70	Schakt 2: S om härden i kulturlagret	8	Bräntben	1	1	Ben	

Fyndtabell Flinta To 150

GSMA

980002	Grävningseenhet	Fyndnr	Sakord	st	gr
01	Schakt 3: Öster om område 1	1	Skrapa	1	63
02	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med inhak	1	10
03	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	62
04	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	23
05	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	7
06	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	13
07	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	19
08	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	82
09	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	18
10	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	5
11	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	30
12	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	24
13	Schakt 3: Område 1	2	Avslag med retusch	1	13
14	Schakt 3: Område 1	2	Spån med retusch	1	14
15	Schakt 3: Område 1	2	Spån med retusch	1	12
16	Schakt 3: Område 1	2	Övrig kärna	1	26
17	Schakt 3: Område 1	2	Övrig kärna	1	53
18	Schakt 3: Område 1	2	Kort spånfragment	1	1
19	Schakt 3: Område 1	2	Avslag	96	787
20	Schakt 3: Område 1	2	Övrig flinta	83	1325
21	Schakt 3: Område 2	3	Avslag	24	115
22	Schakt 3: Område 2	3	Spån	3	3
23	Schakt 3: Område 2	3	Övrig flinta	34	247
24	Schakt 3: Område 3, över sanden	4	Avslag med retusch	1	11
25	Schakt 3: Område 3, över sanden	4	Avslag med retusch	1	6
26	Schakt 3: Område 3, över sanden	4	Avslag	59	451
27	Schakt 3: Område 3, över sanden	4	Mikrospån	2	1
28	Schakt 3: Område 3, över sanden	4	Övrig flinta	97	888
29	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Plattformsjärna C	1	53
30	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Plattformsjärna C	1	40
31	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Plattformsjärna C	1	34
32	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Plattformsjärna C	1	20
33	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Avslag	40	351
34	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Kort spånfragment	1	1
35	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Spån	1	1
36	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Mikrospån	3	1

GSMA

980002	Grävningseenhet	Fyndnr	Sakord	st	gr
37	Schakt 3: Område 3, under sanden	5	Övrig flinta	101	1270
38	Schakt 3: Plockat i Område 3	6	Plattformskärna E	1	60
39	Schakt 3: Plockat i Område 3	6	Kärnfragment B	1	14
40	Schakt 3: Plockat i Område 3	6	Avslag	44	567
41	Schakt 3: Plockat i Område 3	6	Övrig flinta	36	1208

SAMMANFATTNINGSTABELL To 150,193,och 194

[illegible]

Göteborgs Stadsmuseum

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs kommun – rapport

Författare: Johan Ling

Redaktion: Stina Andersson
Johan Ling

Figurer: Ulf Ragnesten

Adress och telefon:

Göteborgs Stadsmuseum, enheten för natur- och kulturmiljövård

Norra Hamngatan 12, 411 14 GÖTEBORG

tel. 031-61 25 82, 61 29 60

fax: 031-774 03 58

E-mail: ragnesten@gbg.stadsmuseum.se och m.larsson@gbg.stadsmuseum.se

hemsida: www.gbg.stadsmuseum.se

Göteborg i April 2001